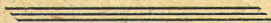

A MŰVELŐDÉSÜGYI MINISZTERIUM
- DIAPOZITÍV-SOROZATA

A VIZEK ÁLLATAI

Óvodák számára

Kiadja:
a Magyar Diafilmgyártó Vállalat
Budapest, 1971.

Készült:
AZ ORSZÁGOS
TANSZERGYÁRTÓ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT
Kutató Osztályának irányításával

Rigler Györgyné
munkája

E sorozat a vizek növény- és állatvilágával foglalkozik.

A halakról készült képek természetes környezetében magát az állatot csak felvillantva mutathatják be, ezért főleg az emberi munkát és szórakozást - halászatot, a horgászást - állítják "reflektorfénybe". A képek bemutatásakor az óvónő térjen ki arra, hogy mi a hal haszna, miért halásszák, mire kell ügyelni a hal fogyasztása közben.

A sorozat képei között látható a gyermek által - különösen a meséken keresztül - oly nagyon jól ismert vízimadár: a gólya, az ugró béka. A többi vadon élő vízimadarat és állatot a gyermekek kevésbé ismerik. Sok lehetőség van arra, hogy e képeket bemutassuk és magyarázzuk, amikor ezekről kérdést tesznek fel a gyermekek, vagy ha környezetükben megtalálhatók, megfigyelhetők. A szemléltetéskor a korcsoport érdeklődési szintje határozza meg, hogy mennyit és mit nyújthatunk.

A képek leírása

1. kép: A nádas

A képen nádas látható. A nád vízben élő növény.

A vizek állatainak ez "vadászterülete", leg többnek a "lakása" is.

A kép a csendet, nyugalmat árasztja.

2. kép: Halászok hálóval

Halászok huzzák ki a halastóból a hallal teli hálót. Az előtérben az egyik halász kezében nagy halat mutat fel. A halnak nincsenek lábai, uszonyai vannak.

Finom ebédet főzhetünk belőle. A hal fogyasztása közben vigyázni kell, mert húzában szálka van.

3. kép: Haláshálóból fel-felugráló halak

A halászok kivetették a hálót. A kifeszített, hallal teli hálóból fel-felugrálnak a halak, mert szabadulni szeretnének. Ezüstösen fényes testük megcsillan a napfényben, pikkely fedi őket.

4. kép: Halászsákmány

A halászok a hatalmas hálóval sok halat fogtak ki a folyó mélyéről. Két erős halász beemeli a hálót a csónakba.

A halat a Közéért-be, piacra szállítják, ahol édesanya megvásárolhatja.

5. kép: Horgászok a folyó partján

Nyár van. A csendes folyóparton emberek horgásznak, halat szeretnének fogni.

A horgászás szórakozás is.

6. kép: Vizparti rét

A vizparton, virágos réten sárga, fehér, lila virágok sokasága.

Ilyen szép helyre szokták a kirándulók és a campingezők sátraikat felverni, hogy pihenjenek, fürödjenek, szórakozzanak.

7. kép: A levelibéka

A levelibéka fekszik, pihen. Jól látszik a béka kidülledt nagy szeme, zöld foltos bőre.

A béka hangja kuruttyolás. Ugrálva halad előre. Tápláléka a légy, és a szunyog. "Lakása" a tópart, a nádas.

8. kép: A mocsári teknősbéka

A homokos talajon áll a teknősbéka. A felvétellel felülnézetből ábrázolja az állatot, így nagyon jól kivehető testét borító páncélzatának erezete, fejének formája, lábai, farka.

Lassu mozgású állat, mocsárban, halastó mellett él. Óvodákban sok helyen megtalálható. A gyermekek szívesen szemlélik.

9. kép: Teknősbéka és levelibéka szembenéz

A levelibéka zöld, harmatos levélen figyeli a vele szemben álló teknősbékát. Jól látható nagyságkülönbségük.

Mindkét állat a vízben is és a szárazföldön is megél.

10. kép: Nádirigó fészkeivel

A nádszálakra fészkek épült, benne három tátott száju fióka. Fejük felett a nádszálakba kapaszkodva az anyjuk.

Vigyázza, őrzi fiókáit, hordja számukra az enivalót, mert a kicsik még nem tudnak repülni.

11. kép: Gólyafészkek a háztetőn

Falusi háztetőn gólyafészkek, bennük gólyák. Nézzük meg, milyen is a gólya. Fekete fehér toll fedi a testét, hosszú piros csőre, hosszú piros lábai vannak. Költöző madár. Ősszel elrepül melegebb vidékre, tavasszal visszatér. Kedves madarunk.

12. kép: Gólyafészkek

A gólyafészkekben három szép gólya. Jól látható, hogy fészküket miből építették.

13. kép: Fészkeről felszálló gólya

A háztetőn levő gólyafészkekből éppen kecsesen elszáll a gólyamadár.

14. kép: Táplálékot kereső gólya

Hosszu lábával a vízben "gázol". Csőrével keresi a táplálékot.

15. kép: A magányos gólya

Az állatkerti tó partján ~~ül~~időgál a gólya. Jól megfigyelhető testalkata, arányai, színei.

A gólya féllábon is szokott állni, úgy is tud pihenni.

16. kép: Gólyák a tóban

A náddal szegélyezett tóban hosszú lábaival gólya gázol. A másik elrepül, vízi fiókáinak az elesését.

Tápláléka a béka, a sikló.

17. kép: Gólyák a vízben

A képen különféle mozdulatu gólyák - álló, lépő, táplálékot kereső helyzetben.

Jól összehasonlíthatjuk őket.

18. kép: Sirályok repülnek a hajó után

Sok-sok sirály repül a hajó után. A halász a hajóról figyelő rőtüket.

A sirályok várják, hogy a hajóról ennivalót dobjanak számukra: halat, hulladékot, - ha elfáradnak a tenger feletti hosszú röptésben, a hajó tetején is pihenhetnek.

A Duna felett is sokszor látni sirályokat.

19. kép: Vadliba

A képen egy szép, tarka tollu vadliba figyel a vízből kiálló sziklán.

A vadliba a víz alá buktatja a fejét és úgy kapja el táplálékát, a kis halakat, vizinövényeket.

20. kép: Vadliba "mama" kicsinyeivel

Tarka tollu vadliba "mama" uszik a tavon. Sárga pelyhes négy kicsinye uszik sorban utána. Hasonlítanak a házi liba kicsinyeire.

A mamájuk most tanítja őket uszni, táplálékot keresni.

21. kép: Felszálló vadlibák

A képen sok vadliba látható. Néhány vadliba a zombékos talajon lépeget, a többi éppen felszáll.

"Lakásuk" a nádas.

22. kép: Vadkacsavadászat

A nádasban, leshelyről lő a vadász az egyik felszálló vadkacsára. A többi vadkacsa riadtan menekül. Háttérben a fákkal szegélyezett tó látható.

A vadkacsapecsenye finom étel.

23. kép: Vadász kutya vadkacsával

A vízből kifelé rohanva hozza a szájában a kutya

a lelőtt vadkacsát. Körülötte fröcsköl, habzik a víz.

(Bemutatható ez a kép a kutyáról tartott foglalkozáson is.)

24. kép: Téli örömök

Tél van. Befagyott a Balaton vize. Az állatok a víz mélyére és az iszapba húzódtak. A gyermekek boldogan korcsolyáznak, fakutyáznak, jégvitorláznak a befagyott tó jegén.

Akkor szabad a jégre rámenni, ha már a jég páncélja elég vastag, és ha ezt szüleik a gyermekeknek megengedik.

25. kép: Az állatkerti tó

A képen az állatkertben élő vizimadarak otthona látható. A parton tollázkodnak, a vízben uszkálnak, a víz alá bukva pedig ennivalót keresnek.

ETALON

A VIZEK ALLATAI c. diaporitó sorozat

tantervi szintűje (óvodák számára)

a specifikáció követelményeinek megfelel.

Budapest, 1971. június 16.

Ciszeges Tanszervező

és Értékesítő Vállalat

Kutatási és Művelődési Minisztérium Kutató Osztályának részére

Kis János